

58. ▶ MÁTYÁS Mányi (1878-1959)

Halászos az öbölben, (Vitorlás), 1937 körül

Olaj, vászon, 100x100 cm
Jelezve jobbra lent: Mátyás Mányi

Kezdő ár: 10 000 000 Ft / 32787 EUR
Becsérték: 16 000 000 – 20 000 000 Ft
Estimated value: 52 459 – 65 574 EUR

OEUVRE-JEGYZÉK: 4.6.1.4.

▶ In.: Rockenbauer Zoltán: Mátyás Mányi. Málary Artworks, Budapest–Paris, 2006.

REPRODUKÁLVA:

▶ Modern magyar festészet 1919–1964. Szerk.: Kieslbach Tamás, Budapest, 2004. 675. kép
▶ Rockenbauer Zoltán: Mátyás Mányi. Málary Artworks, Budapest–Paris, 2006. 283. oldal

1. Mátyás Mányi: Evezősök, 1937 körül Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
2. Raoul Dufy: Vitorlások, 1930 magántulajdon

1
2

Csinszka 1934-es halálát követően Mátyás Mányi csak fokozatosan kapcsolódott be újra a művészeti életbe. 1936 februárjában több képével és pasztellel is szerepelt a KUT kiállításán, s mindinkább magára talált. Bár önálló tárlattal még hosszú ideig nem jelentkezett, különféle csoportos kiállításokra rendszeresen küldött munkákat. 1937 első hónapjait Itáliában töltötte. A távoli helyszínválasztás Mátyás elvágódásából is adódhatott, mivel Csinszka halála szigorú cezurát jelentett életében, s a magány éveit hozta. Mátyás már pályája elején, a tízes évek előtt járt Olaszországban. Itália iránti rajongása később is megmaradt, de csak a Csinszkával kötött házasságát követően, illetve anyagi biztonságot is jelentő festői sikerek után váltak lehetővé számára a rendszeres észak-olasz kiruccanások. „Mintha az olasz tóvidék jelentette volna a művész számára a végre megtalált nagy motívumot, ahol magára talált a színek és a napfény világában.” – írja a Grasham-kör jeles művészettörténésze Genthon István. Ahogy a poszt-nagybányaiak számára általában, úgy Mátyás számára is a festői vidék élménye idézi elő koloritjának teljes kibontakozását. Nem véletlen, hogy Körner Éva Mátyás érett itáliai kompozícióival kapcsolatban a következőket írja: „Ami Szőnyinek Zebegény, Egrynek a Balaton, az Mátyásnak az olasz tóvidék – a művészi kiteljesülés eszköze és ihletője.” A Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában lévő Evezősök (1937 körül), és a Csónak viharban (1937 körül) című képek sorába illeszkedik a Halászos az öbölben is. E képeken erőteljes rálátásban, vagy madártávlatból ábrázolt motívumok felbontják az égbolt és vízfelület kettősségét. Ez a kompozíciós megoldás teret enged Mátyás opálos fényű koloritjának, finom lazúros, sejtelmes felületeket létrehozva, feloldva az ábrázolt motívumok kontúrait is. A művész néhány bravúros vonallal érzékelteti a vízen átlósan haladó, felülnézetben ábrázolt vitorlást. A kékek, a meleg sárgák ragyognak, a vörösek izzanak, s fényvel átítva szinte beleolvadnak a lebegően könnyed atmoszférába. Ember és természet panteisztikus egysége békével és örömmel tölti el a szemlélődőt. Művészetét a kortárs kritikus találóan így jellemezte: „Jelenségek materiális anyaga pompás, gazdag, de szinte anyagtalán színfoltokba koncentrálódott, amelyeket hatalmas temperamentum alakít rendkívül expresszív erejű, nagy dinamikájú képzetekké. De sem a víziós festőiesség, sem a kifejezés ereje nem bontja meg a kompozíció szerkezeti egységét, amelynek biztos architektúrája szerves, egységes képpé fogja az egyébként, oly könnyen szétesővé váló képelemeket.”

Kaszás Gábor

